

Mluvit s dětmi jako s rovnocennými partnery

1.9.2025 - | Městská část Praha 7

V březnu vyšly v nakladatelství Kodudek třísvazkové Pohádky a příběhy Hanse Christiana Andersena, bezmála tisícistránkové vydání, pro které jste vytvořil přes sto ilustrací. Nakladatelství na projektu pracovalo pět let. Jak dlouho jste se ilustracím věnoval vy?

Překlad, který čítá 170 textů, vznikl pět let a je dílem Heleny Březinové a Františka Fröhliche. Já jsem do celého procesu vstoupil přibližně před dvěma lety a samotná práce na ilustracích mi zabrala rok a půl.

To je dlouhá doba...

Bylo to intenzivní, ale měl jsem skvělé podmínky a pracoval jsem na tom na plný úvazek. Do těch příběhů a pohádek jsem byl skutečně ponořený rok a půl. Byl to zážitek, který se asi už nebude opakovat. (úsměv)

Jak jste přistupoval k výběru textů pro ilustrace a jak jste si plánoval práci v rámci tak rozsáhlého projektu?

Dostal jsem kompletní soubor textů, seřazených chronologicky stejně jako ve svazcích. Bylo jich pochopitelně hodně, takže jsem zvažoval, kolik práce by si to zasloužilo, kolik máme času a jak k tomu přistoupit, aby výsledek působil jednotně. Nakonec jsem přišel s nápadem vytvořit ke každému knižnímu svazku cyklus ilustrací, který se bude vztahovat vždy k určité pohádce nebo příběhu.

Na začátku jsme si s nakladatelem Pavlem Hájkem řekli, že na to budeme potřebovat co nejvíc času, a naplánovali jsme rok a tři čtvrtě. Pak ale přišla možnost vydat knihu k 220. výročí Andersenova narození a k Noci s Andersenem (mezinárodní akce zaměřená na podporu dětského čtenářství a propagaci knihoven, při níž děti nocují v knihovnách či jiných kulturních institucích, pozn. red.), což vydání urychlilo o několik měsíců. Měl jsem obavy, že to nestihnu. I když jsem ilustrací vytvořil dost, pořád to byl jen zlomek toho, co by šlo ilustrovat, těch možností je tam nekonečně. Právě proto jsem zvolil systém cyklů. Ve chvíli, kdy jsem měl jasno ve výtvarném tvarosloví a technice a měl jsem pocit, že se mi podařilo vystihnout atmosféru příběhů a nastavit určitá výtvarná pravidla, už to šlo snáz. Jakmile si na začátku všechno důkladně naskicuju a vím, co dělám, je to jednodušší.

V jednom rozhovoru pro Český rozhlas jste říkal, že jste pracoval kdekoliv, kde to šlo...

Texty mám vždy vytištěné na papíře, takže je nosím pořád s sebou. Pavel Hájek mi je dokonce nechal všechny svázat, takže jsem měl všechny tři svazky „nanečisto“. Jak už jsem říkal, je potřeba nejdřív vymyslet výtvarná pravidla toho světa a to se mi těžko dělá v pevně dané pracovní době. Člověk s tím usíná i vstává. U mě nápady obvykle přicházejí ve chvílích, kdy můžu svou mysl trochu uvolnit. Takže jsem texty vozil všude s sebou a snažil se z toho udělat výhodu. Když se nějaký příběh vázal k místu, kde jsem zrovna byl, třeba u moře, připravoval jsem ilustrace tam a nechával se inspirovat konkrétními reáliemi.

Vaše ilustrace u Andersena zahrnují kombinaci akvarelové malby s kousky potištěného papíru, látek či ptačího peří, jež vzdávají hold vášni Hanse Christiana Andersena pro vystřihované obrázky a tvorbu vlastních kolážových knih. I v dřívějších knihách, jež jste ilustroval, jsem našla podobnou kombinaci technik, tak mi hned přišla na mysl jakási vaše spřízněnost...

Myslím, že je to hlavně zásluha nakladatele, který má opravdu cit pro text a dovede k němu vybrat – a teď to nechci říct nějak samolibě – vhodného výtvarníka. Ve své výtvarné práci se snažím o

významovou mnohohrstevnatost, takže pracuji s různými materiály a technikami dohromady. Je mi to blízké třeba i v animovaném filmu. Baví mě vytvářet atmosféru různých situací a míst a tady se to krásně propojilo. Neměl jsem s těmi texty žádný problém, že bych se do nich nemohl vcítit. Naopak bych řekl, že mě úplně pohltily.

Střípků Andersenových pohádek jsme se v minulosti několikrát dočkali a ilustrací se tehdy zhostili Cyril Bouda nebo Jiří Trnka. Vnímal jste, že při práci na Andersenovi vstupujete i do prostoru svých výtvarných předchůdců? Ovlivnilo vás to nějak?

Určitě jsem z toho měl respekt, Andersenovy pohádky ilustrovala spousta skvělých výtvarníků. A vliv, který na mě měly jejich ilustrace jako na čtenáře, tam určitě někde je. Trému nebo ostych jsem ale cítil jen na začátku. Jakmile jsem se do těch textů ponořil, všechny obavy šly stranou. Přestal jsem přemýšlet, jestli to zvládnou nebo jestli to něčemu bude nebo nebude podobné. Pracoval jsem čistě podle svého svědomí.

U těch notoricky známých pohádek, jako je Malá mořská víla, jsem si samozřejmě uvědomoval, kolik existuje zpracování – těch povedených i těch méně. A tak jsem přemýšlel, jak by mohla právě malá mořská víla v mém pojetí vypadat. Zkoušel jsem si ji kreslit bez rybího ocasu, ale nešlo to, neodpovídalo by to textu, protože už v něm jsou dané informace, že má rybí ocas. Ale že například čarodějnice žije v hlubinách moře, znělo mnohem svobodněji. Začal jsem tedy studovat hlubokomořské ryby, medúzy a další mořská stvoření a nakonec ztvárnil čarodějnici jako obrovskou starou medúzu. Ale určitě to už někdo někde vymyslel přede mnou. Všechno už bylo někdy vymyšleno. Jakmile jsem ale začal ty příběhy opravdu prožívat, na všechno tohle jsem úplně zapomněl.

Dosavadní Andersenova tvorba, s níž jsme se v češtině setkali, podle překladatelky Heleny Březinové mnohdy nemá se skutečným Andersenem moc společného. Texty bývaly převyprávěny a konce se upravovaly... Tudíž nikdo z nás vlastně „pravého“ Andersena nezná. Vy jste Andersenovo kompletní dílo ve věrném překladu přečetl. Jak na vás působí?

Ptáte se výtvarníka, takže se nebudu pouštět do nějaké teoretické rozpravy. (smích) Myslím, že běžná reakce čtenářů, kteří se s tím setkají poprvé, je, že to nejsou pohádky vyloženě určené dětem. A tady bych trochu nesouhlasil. Je to samozřejmě velmi individuální, ale z mého čtenářského zážitku všechno, co se v těch pohádkách a příbězích objeví, ať už jde o tragické, smutné, melancholické nebo ironické momenty, je vždycky nějakým způsobem vybalancované motivem lásky. Láska tam vystupuje v různých podobách, třeba láska k dětem, láska partnerská, láska ve smyslu lidské vzájemnosti. Je to motiv, který se tam podle mě vždycky objeví a vyváží zlo, které na světě kolem nás je a které lidé vnímají v kterékoliv době. Myslím, že je důležité se na to takto dívat. Andersen pocházel z velmi chudých poměrů, celý život toužil po společenském uznání, ale když už to vypadalo, že ho dosáhl, vždycky se našel někdo, kdo mu dal najevo, že nikdy nedosáhne stejné úrovně. Ošklivé káčátko je přesně o tom. Andersen sám zažíval bezpráví, odmítání, nedostatek respektu. Ale i přesto je v jeho příbězích přítomná velká empatie a naděje. Myslím, že právě láska je tím zastřešujícím motivem.

A rozhodně doporučuji číst Andersenovy pohádky i s dětmi. Já jsem je četl našim dvěma klukům – je jim jedenáct a osm – a vůbec se to neminulo účinkem. Při čtení jsme o těch příbězích mluvili, řešili je, rozebírali hodnoty, které nesou. Dokázali jsme si to vztáhnout i na naši současnost, na situace, které jsme sami zažili. Myslím, že je moc fajn číst Andersena s dětmi a bavit se s nimi o tom. Andersen psal pro děti právě takto, protože byl přesvědčený, že s dětmi se má mluvit jako s rovnocennými partnery.

Na čem v současné době pracujete?

Dodělávám teď pár menších projektů, dětské knihy, a obě byly velmi příjemná práce. Jedna z těch knih vyjde na podzim, druhá až na jaře na zahraničním trhu. Vedle toho ale připravuji svůj druhý animovaný celovečerní film, což je ve srovnání s knihami skutečně rozsáhlý projekt. Film je běh na dlouhou trať. Na téhle běžíme spolu s producentkou Bárou Chabarovou z Bionautu. Dokončili jsme

fázi vývoje a chystáme se jít do výroby. Když všechno půjde dobře, tak si myslím, že se na nový film můžeme těšit v roce 2030. (smích)

To je za chvíli... (smích)

V mém pojetí času je to za chvíli, protože práce u animovaného filmu má jiné časové rozpětí.

Uvědomila jsem si, jak dlouhý proces za celovečerním animovaným filmem stojí, když jsem na YouTube narazila na váš krátkometrážní snímek O Tondovi, který svítil, jenž se později přetvořil do filmu Tonda, Slávka a kouzelné světlo. Tehdy mi došlo, že od jeho vzniku až po uvedení uplynulo opravdu několik let.

Ano, ten krátký film, to bylo ještě školní cvičení. Pak se dlouho nic nedělo a následné rozpracování tohoto námětu na celovečera trvalo osm let. Jana Šrámková, scenáristka, byla v době psaní scénáře těhotná a čekala Martu. No a když byla premiéra, tak Marta zrovna ten den slavila osmé narozeniny. Takže Marta Šrámková je měrná jednotka naší práce. (úsměv)

O čem bude váš nový film?

Tentokrát se děj odehrává pod vodou, na dně jezera, a hlavními postavami jsou axolotlové. Někteří je možná znají, jsou to mloci s keříčkovitými žábami, kteří patří mezi ohrožené druhy. Film je rodinný, a proto jsou tyto postavy polidštěné. Ústřední příběh vypráví o otci, který se neustále snaží chránit své okolí a usiluje o to, aby si axolotlové zachovali čistou vodu. Přitom však zapomíná, že má syna, jemuž nevěnuje dostatek pozornosti a neposlouchá, co opravdu potřebuje. A dojde mezi nimi k roztržce, po které chlapec odejde z domu. Film pak sleduje jejich cestu zpátky k sobě.

Příběh vychází z mé osobní zkušenosti. Jednou jsme se s jedním z mých synů pohádali a on během hádky řekl, že odejde z domu. Já mu na to řekl, ať klidně jde. Najednou ho vidím, jak si balí věci do batohu a opravdu odchází. V duchu jsem si pořád říkal, že si to rozmyslí a vrátí se, ale on skutečně odešel. Nakonec jsem ho honil kolem domu a omlouval se mu, že jsem to tak nemyslel. Když jsme se pak o tom bavili, řekl mi, že odešel, protože si myslel, že ho už nemám rád. Tento moment jsem považoval za velmi silný motiv pro scénář, protože si myslím, že podobnou situaci zažilo mnoho lidí.

Takové situace znám i ze svého okolí...

V tvůrčím týmu máme kolegyni, dětskou terapeutku, paní doktorku Helenu Kumperovou, která pracuje mimo jiné na Lince důvěry. S ní konzultujeme náš příběh i všechny jeho dějové linky, aby byly autentické a uvěřitelné. Ve filmu půjde o vztah otce a syna a byl bych rád, kdyby se mi povedlo zpracovat téma, jak veliký vliv mají tátové na své syny a jak velmi záleží na tom, abychom vychovávali muže, kteří jsou respektující k ostatním lidem. Tak uvidíme, jak se to povede. (úsměv)

Během toho ještě pořádáte ilustrátorské workshopy...

Zhruba dvakrát do roka organizuju výtvarný workshop zaměřený na ilustraci. Většinou se ho účastní profesionální výtvarníci, absolventi nebo studenti výtvarných oborů. Workshop trvá dva dny a společně během něj zpracováváme předem dané téma. Společně také sdílíme zkušenosti s tvorbou i profesním životem a právě takhle výměna je na tom všem nejcennější. Je to opravdu zajímavé a obohacující a s takovou přidanou hodnotou jsem zpočátku ani nepočítal. Většina výtvarníků a ilustrátorů tráví většinu času spíš o samotě, je to poměrně osamělá práce. O to cennější je možnost sdílet její specifika a zjistit, že jsme na tom vlastně všichni dost podobně, třeba pokud jde o hledání inspirace, výtvarné techniky nebo o pochybnosti o sobě samém. Myslím, že s tím se potýká téměř každý, kdo se v tomhle oboru pohybuje.

Na střední škole jste vystudoval kovorytectví. Vaše další kroky směřovaly na Vysokou školu uměleckoprůmyslovou, kde jste vystudoval v Ateliéru filmové a televizní grafiky. Jaká byla vaše cesta k ilustraci knih?

Na střední škole jsme hodně kreslili. Byla to nedílná součást výuky a vždycky mě to bavilo, takže

jsem si vysnil, že bych chtěl ilustrovat knížky. Měli jsme skvělou učitelku kreslení Jitku Jelínkovou. Pak jsem ale zjistil, že na Umprumce v Praze existuje zmíněný ateliér, který mi přišel mnohem hravější než ateliér ilustrace, když jsem viděl klauzurní práce studentů. Říkal jsem si, že by mě to asi bavilo víc, protože tam bylo víc možností, čemu se věnovat.

Když jsem nastoupil na Umprumku, vedl ateliér Jan Balej. V době, kdy jsem se tam hlásil, jej vedl Jiří Barta, oba dva jsou tvůrci loutkových filmů. Hned při vstupu do školy jsem se seznámil s jejich tvorbou a s kouzlem studia, kde se vyrábějí loutkové filmy, a velmi mě to uhranulo. Během té práce jste chvíli sochař, chvíli malíř, naučíte se šít, pracovat se dřevem... A zároveň můžete vymýšlet příběh a učíte se, jak ho vytvořit tak, aby opravdu fungoval. Už když to teď popisuju, je zřejmé, že jde o hodně složitý proces, který vyvrcholí natáčením filmu, jež je velmi intenzivní. V klidnějších obdobích předtím, kdy jsme třeba psali scénáře nebo čekali, než se otevře grantové řízení, jsem se začal věnovat ilustraci knih. Vytvořil jsem si portfolio, rozeslal ho, někdo se ozval a postupně se to začalo nabalovat. Výtvarná práce pro mě byla a pořád je velmi důležitá.

Ráda si kupuju nebo půjčuju dětské knihy a pak si pokaždé trochu postesknu, že se v knihách pro dospělé s ilustracemi už moc nepočítá. Není trochu škoda, že ilustrace zůstávají převážně součástí knih určených dětem?

Mám dojem, že důvod je úplně jednoduchý. Ilustrace musí někdo vytvořit, a to znamená další náklady. Myslím si, že právě proto se v knihách pro dospělé příliš neobjevují. Přitom si vzpomínám na různé edice klasické literatury, které vycházely třeba ještě za totality, a ty ilustrace obsahovaly. Nejste první, kdo tohle v poslední době zmiňuje, že by bylo fajn, kdyby se ilustrace do knih pro dospělé vracely. A myslím si, že se to skutečně pomalu začíná dít. Nedávno jsem například četl Floru od Jonáše Zbořila a tam v rámci grafické úpravy knihy ilustrace jsou. Myslím, že si nakladatelé začínají uvědomovat, jak je to atraktivní, a trh na to začíná pomalu reagovat.

Máte nějakou vysněnou knihu, kterou byste si přál ilustrovat?

Asi ne. Mám pocit, že se s Andersenem splnila moje dávná touha ilustrovat pohádky. Vždycky jsem si říkal, že by bylo hezké si to někdy vyzkoušet. Ale měl jsem pocit, že na to musí být člověk už trochu vyzrálejší, nejen jako výtvarník, ale i životními zkušenostmi, aby ilustrace mohla vypovídat něco víc. To byl i jeden z hlavních důvodů, proč jsem nejdřív váhal, jestli bych měl Andersena vůbec dělat. Protože v těch textech je odraz jeho velké životní zkušenosti. Když o tom tak přemýšlím, nemůžu jmenovat nic konkrétního, co bych chtěl ilustrovat. Spíš bych si přál nadále pracovat s lidmi, se kterými si rozumím a se kterými sdílím stejné hodnoty. V tom je podle mě ta radost.

Asi by se dalo říct, že v našich končinách má ilustrace tradici. Myslíte, že to má na současné ilustrátory pořád ještě nějaký vliv, nebo se od toho už úplně odtrhli?

Myslím si, že vliv tradice tu je. Když se lidé hlásí na výtvarné obory, vědí, proč to dělají – a často to vychází ze zážitků z dětství, z četby, ze setkání s ilustracemi. Je to s tím určitě spojené. U nás máme vysokou úroveň knihařského i grafického zpracování knih a spoustu velmi šikovných, schopných výtvarníků. Poslední dva roky jsem měl díky svému filmu možnost hodně cestovat, a když přijdu do knihkupectví kdekoli na světě, dívám se, co se tam v dětské literatuře urodilo. A opravdu si myslím, že u nás je úroveň velmi vysoká. Řada našich nakladatelů už přistupuje k dětským čtenářům jako k rovnocenným partnerům. Texty i knihy, které tady vznikají, jsou opravdu zajímavé a často se dotýkají důležitých, společensky relevantních témat.

Jsou ilustrace v knihách jiných autorů pro vás důležité?

Určitě, v první fázi hodnotím knihu jako celek, jestli je mi příjemná na čtení a na prohlížení. Uvědomuju si ale, že v posledních letech, kdy moje děti už umějí číst, to tolik neřeším. Ony si totiž knihy obstarávají samy, půjčují si je v knihovně. Často si přinesou tituly, které bych já nekoupil, protože bych je nepovažoval za vkusnou investici. (smích) Ale protože je můžeme vrátit, je mi to jedno. Pamatuju si, že když byly úplně malé – a jako mladý rodič máte ambice kultivovat jejich vkus

–, řešili jsme to hodně. Vybírali jsme knihy tak, aby byly krásné, aby odpovídaly představě o vkusu, který máme my rodiče. Ale když děti rostou a vidíte, že si vytvářejí vlastní osobnost a zájmy, jsem spíš zvědavý, co je středem jejich zájmu. U knih nebo u filmů mi jde hlavně o to, aby měly pestrý výběr a dokázaly rozlišovat mezi různými žánry. Chci, aby rozuměly tomu, co si vybírají a proč. Říkám to možná trochu obšírně... (smích)

Ne, ne. Už jsme vlastně toto téma trochu nakousli. Je pro vás v ilustraci něco zásadního, něco, co považujete za opravdu důležité?

Já jako výtvarník k ilustraci přistupuji tak, že i když vím, že kniha je určená dětem, vnímám dětské čtenáře jako rovnocenné partnery. Myslím si, že v ilustraci nejde o stoprocentní doslovnost až tak, že by nad tím čtenář nemusel vůbec přemýšlet. Naopak mám pocit, že ilustrace by měla s textem komunikovat volněji a teprve při společném čtení se zážitek propojí. Pak si čtenář může obraz prohlédnout a vidět ho tak, jak ho vidím já. Často také rád nechávám prostor pro vlastní interpretaci, aby si čtenáři mohli obraz vykládat různě, podle sebe a hledat v něm jemnosti, které byly na první dojem skryté.

Myslím, že v tomto ohledu se toho hodně posunulo. Občas si vzpomínám na dětské knihy, kde byla ilustrace úplně doslovná nebo přímo prozradila následující děj, takže člověk z ní už předem věděl, co se stane.

Samozřejmě existuje spousta různých typů ilustrací i žánrů, takže pak záleží na povaze té knihy nebo na výstupu, který je doprovázený ilustracemi. A to je právě ta pestrost, kterou je podle mě důležité mít v knihovně. Já vůbec neodsuzuji, když jsou ilustrace jednodušší, polopatické nebo třeba i ošklivé, protože i to je součástí našeho vnímání a je důležité si toho být vědom. Jako čtenář nebo čtenářka si pak najdete to, co vás oslovuje nejvíc. Podle mě vás pak takový typ literatury může ovlivnit i v životě.

Přemýšlíte někdy o tom, jak ilustrace vnímají děti a jak dospělí?

Ano, ale většinou je to až úplně na konci. Když ilustrace tvořím, primárně mi jde o to, abych to vůbec zvládl udělat tak, jak to cítím, podle svého nejlepšího svědomí a vědomí. Když už ale ilustrace vzniknou, vždy je zpětně procházím a sem tam něco dodělám nebo doupravím. Dělán to v takových vlnách. S odstupem se někdy můj pohled na obraz mění. Někdy začnu pochybovat, říkám si, že bych to mohl udělat úplně jinak, jindy jdu i tak daleko, že to celé předělám. Je to takové to poslední stadium, kdy se na svoje ilustrace dívám opravdu kriticky, a teprve v tu chvíli přemýšlím, co můžou dát dětem a co dospělým. Často proto přidávám různé mikropříběhové linky. Zvýrazňuji různé souvislosti a konotace v obrázku, detaily, které může postupně objevit pozorný dospělý čtenář, nebo naopak malé dítě.

Jaké ilustrátory máte v oblíbě?

Jak už jsem říkal, je opravdu mnoho skvělých výtvarníků. Mám rád například Mirko Hanáka, který používal techniku tušové malby. Často ilustroval přírodu a jeho ilustrace jsou krásné a atmosférické. A taky mám rád Jiřího Trnku. Moje opravdu oblíbená ilustrátorka je Beatrice Alemagna, která knihy sama píše a ilustruje. Pochází z Itálie, žije ve Francii. Pracuje ručně a kombinuje mnoho různých výtvarných technik. Její ilustrace mají velký přesah a kouzlo.

Narodil jste se v Jizerských horách a často o nich mluvíte jako o vašem nejoblíbenějším místě. Projevila se místní příroda ve vaší tvorbě?

Určitě ano. Když jsem tam ještě bydlel, předtím než jsem šel do Prahy na školu, trávil jsem většinu času v lese. Kreslil jsem ho, maloval stromy, mechy, houby – všechno. To bylo moje hlavní téma například při přijímačkách na vysokou školu. I když to může znít jako klišé, příroda je nesmírně inspirativní. Můžete tam odkoukat určité vzorce, výtvarné principy, které se vám zapíší do paměti i srdce a čerpáte z nich celý život. Stalo se tak vlastně náhodou, že jsem často ilustroval příběhy odehrávající se v přírodě, což mě bavilo, protože jsem ji dobře znal.

V dětství jsem strávila v Jizerských horách hodně času a velmi ráda jsem chodila do jedné části lesa s potůčkem. Pokaždé, když se teď někde v knížce potkám se slovním spojením les a potůček, vybaví se mi tento konkrétní. Máte to s určitými místy nebo slovy podobně?

Třeba zrovna motiv lesa – mám ho zafixovaný jako jehličnatý, protože ho osobně znám se smrky a mechy, znám hříbky s hnědými klobouky, vím, jakou mají vůni, znám světlo, jakým je takový les prosvícený a tak podobně. Nedávno jsem ilustroval text, kde byl listnatý les, a musel jsem se hodně snažit, protože to je úplně něco jiného! Uvědomil jsem si, že listnaté lesy vlastně vůbec neznám tak dobře. Když jsem přišel do Prahy, a chodil jsem na výlety v okolí – Křivoklátsko, okolí Berounky, říkal jsem si, tohle přece není pořádný les! Listnatý les mi prostě připadal málo. (smích) Ale teď už to samozřejmě neplatí. Přesto pořád nějak pracuju s motivem toho temného tlumeného jehličnatého lesa. Myslím si, že prvotní silné vjemy si člověk v sobě nese celý život.

Ještě se vrátím k tomu, že na Andersenovi jste pracoval neustále. V dřívějším rozhovoru jsem se dozvěděla, že máte stanovené dny, kdy chodíte jen do ateliéru. Jak to máte nyní?

Náš ateliér je přímo v domě, kde bydlím, takže sejdu dvě patra a jsem v práci. Má to své velké výhody, ale samozřejmě, když člověk nemá disciplínu, může to být těžké. (smích) Dodržuju pracovní dny v týdnu jako většina ostatních lidí a držím volné víkendy. Je to hodně závislé na provozu naší rodiny. Děti začínají školu v devět, takže v devět už jsem v ateliéru. Pracuju zhruba do čtyř, kdy se vracejí ze školy. Když jsou kluci po návratu ze školy v pohodě, a oni se už beze mě rádi obejdou, zase se vrátím k práci. Ale musel jsem se naučit se od práce úplně odpojit, když jsme s rodinou spolu, protože jinak máte v hlavě spoustu věcí, jste nervózní a nemá to cenu. Snažím se mít volné víkendy a opravdu ten čas dělit mezi rodinu a práci. Což u mojí profese není jednoduché, tvůrčí tenzi máte neustále v sobě. Osvědčilo se mi hodně skicovat. Je to nejlepší příprava, protože můžu myšlenky zaznamenat do sešitu ve formě jednoduchých kreseb. A čím jsem starší, tím víc cítím, že potřebuji mít opravdu přesný rozvrh a vše dopředu naskicované.

Takže rád přišel s rodinou...

Rozhodně ano. S manželkou jsme hodně pracovně aktivní a dříve jsme pracovali skutečně nonstop. Já si na tom dokonce hodně zakládal, považoval jsem to za ctnost. Svého času mi přišlo skvělé, že jsem tak produktivní – i když to šlo na úkor vztahů například s kamarády. Pak jsem si ale uvědomil, že když je práce zároveň vaším koníčkem a berete to moc vážně, tak vlastně žádné jiné koníčky nemáte.

V jednom rozhovoru jste říkal: „Když se někam jde, já tam nejsem, protože jsem doma...”

To je přesně z té doby. (smích) Ale už to tolik neplatí. Rodinný provoz je docela náročný, i pro partnerský vztah. Myslím si, že je důležité umět si udělat čas na své blízké, někam společně jít, něco vidět, s někým se potkat. Prostě normálně žít. Já jsem velmi emotivní, práci hodně prožívám a někdy mě to úplně pohltí, což je náročné pro moje blízké. Člověk potřebuje nějakou mentální hygienu. Zrovna dnes jdeme společně s kamarády na pub kvíz, kam chodíme každý týden, a tématem je komunismus, takže jsme všichni šprtali, abychom měli znalosti. (smích) Myslím, že je důležité, že to máme takhle nastavené, a musím přiznat, že je to hlavně zásluha mé ženy Kateřiny, která mě naučila věnovat se i jiným věcem než jen tomu, co obvykle dělám.

Zrovna dnes jsem jí říkal, že jdu na tenhle rozhovor, a připomněla mi, ať se nezapomenu zmínit, že jsme se tu na Sedmičce seznámili, měli jsme tu svatbu, bydlíme tu, narodily se nám tu děti – a že už je to naše místo. A je to pravda. Já jsem se sem přestěhoval v době studia a žiji tu už dvacet let. S Káťou jsme se poznali v kavárně Ouky Douky, kde jsme oba pracovali. Později se nám tu narodily děti, ten mladší dokonce doma, a svatbu jsme měli v kostele sv. Klimenta. Za ty roky jsme tady zakořenili, už bychom se nechtěli nikam stěhovat. Moje žena tady v Holešovicích s kamarády založila svobodnou demokratickou základní školu Mamatata – je to prostě naše čtvrť. Na sever do lesa už jezdím s trochu jiným pocitem, vnímám to tam jinak. Je to zajímavé, protože dlouho jsem si nebyl jistý, kde jsem doma, ale teď už vím, že je to tady v Praze 7.

Filip Pošivač (*1986) je český výtvarník, ilustrátor a režisér animovaných filmů. Vystudoval kovorytectví na Střední uměleckoprůmyslové škole v Jablonci nad Nisou a poté Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze, kde absolvoval Ateliér filmové a televizní grafiky. Je mimo jiné držitelem Českého lva, dvou cen České filmové kritiky či slovenské národní filmové ceny Slnko v sieti za svůj animovaný celovečerní film Tonda, Slávka a kouzelné světlo, který získal cenu poroty na festivalu v Annecy a je v distribuci téměř v šedesáti zemích světa. Je také hlavním výtvarníkem animovaného seriálu Mlsné medvědí příběhy nominovaného na Českého lva. Věnuje se rovněž knižní ilustraci, za kterou získal řadu významných českých i zahraničních ocenění. Za knihu Kuba Tuba Tatubahn, jejíž autorkou je spisovatelka a scenáristka Jana Šrámková, získal cenu Zlatá stuha a byl zapsán na mezinárodní čestnou listinu IBBY (International Board on Books for Young People, Mezinárodní sdružení pro dětské knihy), a zařadil se tak na seznam nejlepších světových ilustrátorů a autorů knih pro děti.

Andersen ve vaší knihovně

Původní náklad – 2500 trojknih – prvního úplného vydání Pohádek a příběhů Hanse Christiana Andersena se vyprodal za necelých šest týdnů. Nakladatelství Kodudek proto v srpnu spustilo kampaň na Hithitu na dotisk trojknih pro ty, kterým je Andersenův svět blízký.

Dotisk se na knihkupeckých pultech neobjeví. Nakladatelství je bude distribuovat samo, a to prostřednictvím zásilkových služeb a výdejního místa v Bubenči (zvonek „Andersen“).

Nakladatelství Kodudek existuje ve volném čase (povětšinou po nocích a o víkendech) již od roku 2010. Vydává knihy, které si jeho provozovatelé sami chtějí přečíst, a v okamžiku, kdy se jim na ně podaří sehnat peníze. Jsou knižní běžci na dlouhé tratě.

www.hithit.com/cs/project/13662/oslavte-220-narozeniny-h-ch-andersena-s-jeho-pohadkami
www.kodudek.cz

<https://www.praha7.cz/mluvit-s-detmi-jako-s-rovnocennymi-partnery>